

**Prijedlog nove
Direktive Europskog parlamenta i Vijeća
o potrošačkim kreditima (CCD)**

**Ministarstvo financija
Zagreb, ožujak 2022.**

Proces preispitivanja CCD-a

Plan rada Europske komisije za 2020. - preispitivanje CCD

Vanjska studija

- ✓ Podrška preispitivanju

Konzultacije s dionicima

- ✓ Povratna informacija na Početnu procjenu učinka
- ✓ Javne konzultacije
- ✓ Radionice, intervjui, istraživanja

**30. lipanj 2021.
novi prijedlog Direktive**

CCD Procjena učinka (2021.)

Analiza utjecaja – Problemi i ciljevi

PROBLEMI

Potrošači koji sklapaju ugovore o kreditu suočavaju se s negativnim posljedicama koje je moguće izbjeći

Konkurentnost unutarnjeg tržišta nije u potpunosti postignuta

CILJEVI

Smanjite negativne posljedice za potrošače koji sklapaju ugovore o kreditu na tržištu koje se mijenja

Olakšati prekogranično odobravanje potrošačkih kredita i konkurentnost

Analiza utjecaja – Definicija problema i uzroka (1/2)

Problem 1: Potrošači koji sklapaju ugovore o kreditu suočavaju se s negativnim posljedicama koje je moguće izbjeći

- Pojava **novih rizičnih kreditnih proizvoda i novih sudionika** nije (jasno) regulirana
- Ograničena svijest potrošača o **ključnim elementima i troškovima** kreditnog proizvoda kojeg dobivaju
- Postojanje **prakse odobratelja kredita koji iskorištavaju** situaciju potrošača i obrasce ponašanja
- Krediti odobreni **bez temeljite procjene kreditne sposobnosti** potrošača
- Određeni potrošači (zbog pojedinačnih okolnosti ili sustavnih ekonomskih poremećaja) lako postaju prezaduženi

Analiza utjecaja – Definicija problema i uzroka (2/2)

Problem 2: Konkurentnost unutarnjeg tržišta nije u potpunosti postignuta

- Prepreke za odobravatelje kredita za **širenje poslovanja** preko granica
- Potrošači imaju poteškoće u **pristupu ponudama prekograničnih kredita**
- Zahtjevi vezani uz **oglašavanje informacija na određenim kanalima stvaraju nepotreban teret** odobravateljima kredita

Uzroci problema:

- Razvoj tržišta povezan s digitalizacijom
- Razvoj ponašanja potrošača
- Nedostatak pravne jasnoće
- Nedovoljno razmatranje pravičnosti
- Nesavršena konkurencija

Analiza utjecaja – moguće opcije

1. **Status quo (osnovni scenarij)**
2. **Ne regulatorna djelovanja**
3. **Ciljane izmjene – naglasak na unaprjeđivanju odredbi Direktive**
4. **Izmjene većeg obuhvata**

- 4a. Uključivanje određenih novih odredbi, u skladu s EU zakonodavstvom
- 4b. Uključivanje odredbi koje nisu adresirane ostalim EU propisima

Preferirana opcija

Opcija 4a

Opsežna izmjena Direktive kako bi se uključile nove odredbe u skladu s zakonodavnim okvirom EU-a

Mjere iz drugih opcija koje se smatraju posebno učinkovitima

- **Smanjenje obujma informacija u oglašavanju putem određenih kanala**
- **Odredbe o načinu i vremenu prezentiranja predugovornih informacija potrošačima**
- **Zabrana prodaje neželjenih kreditnih proizvoda**
- **Mjera za poboljšanje dostupnosti savjetovanja o dugu**
- **Države članice trebaju imati mogućnost ograničiti kamatnu stopu/EKS/ukupne troškove**

U lipnju 2021. Europska komisija predstavila je Prijedlog direktive o potrošačkim kreditima

→ *The revision of the [Consumer Credit Directive](#) provides that information related to credits must be presented in a clear way, adapted to the digital devices so that consumers understand what they are signing up for. Furthermore, the Directive will improve rules with which creditworthiness, i.e. whether or not a consumer will be able to repay the credit, is assessed. This is to avoid the issue of over-indebtedness. The regulation will ask Member States to promote financial education and to ensure debt advice is made available to consumers.*

Prijedlog nove Direktive o potrošačkim kreditima

Prijedlog Direktive o potrošačkim kreditima

OPSEG

- **Proširenje područja primjene na sve kredite koji su bili isključeni iz Direktive 2008/48 EU** (krediti bez kamata i ikakvih drugih naknada, svi ugovori o prekoračenju po računu)
- **Brisanje donjeg praga iznosa kredita** (ispod 200 EUR) i **prilagodba gornjeg praga iznosa kredita inflaciji** (umjesto 75 000 EUR do 100 000 EUR)
- Napomena: po važećem Zakonu o potrošačkom kreditiranju gornji prag iznosi 1.000.000,00 kn odnosno preračunato 133 486,75 EUR

Prijedlog Direktive o potrošačkim kreditima

INFORMACIJE

- Potrošače treba zaštititi od nepoštenih ili zavaravajućih praksi osobito u pogledu informacija koje pruža vjerovnik/kreditni posrednik
- Potrošač mora uvijek imati pristup općim informacijama o kreditnim proizvodima
- Predugovorne informacije trebaju se pružiti na prvoj strani novog *Standard European Consumer Credit Information Form* (sadrži sve bitne informacije o kreditu „na prvi pogled”)
- Informacije trebaju biti jasno čitljive i prilagođene tehničkim ograničenjima određenih medija (npr. ekrani mobilnih uređaja)
- Dodatna pomoć određenim potrošačima:
  - Vjerovnici/kreditni posrednici trebaju pružiti primjerena objašnjenja relevantnih informacija na personalizirani način kako bi potrošač razumio učinke tih proizvoda na njegovu ekonomsku situaciju
  - Objašnjenja treba prilagoditi okolnostima u kojima se kredit nudi, znanju i iskustvu potrošače te vrsti kreditnog proizvoda

Prijedlog Direktive o potrošačkim kreditima

ZABRANA ŠTETNIH PRAKSI

- Zabrana prakse vezivanja usluga odnosno potrošačkih kredita za druge financijske proizvode osim ako se financijska usluga/proizvod koji se nude zajedno s ugovorom o kreditu ne mogu ponuditi zasebno (npr. ugovor o prekoračenju)
- Zabrana korištenja polja unaprijed označenih kvačicom (pretpostavljeni pristanak na ugovaranje dodatnih usluga - šutnja ne znači pristanak)
- Zabrana prodaje nezatraženih kredita (npr. unaprijed odobrene kreditne kartice ili jednostrano povećanje dopuštenog prekoračenja po računu ili ograničenje potrošnje na kreditnim karticama)

Prijedlog Direktive o potrošačkim kreditima

Gornje granice za kamatne stope, EKS i ukupni trošak kredita za potrošača

- Države članice dužne su uvesti gornje granice za jedan ili više sljedećih elemenata:
  - ✓ kamatne stope koje se primjenjuju na ugovore o kreditu
  - ✓ efektivnu kamatnu stopu
  - ✓ ukupni trošak kredita za potrošača
- države članice će moći zadržati svoj postojeći pravni režim

Prijedlog Direktive o potrošačkim kreditima

PROCJENA KREDITNE SPOSOBNOSTI

- Direktiva naglašava važnost procjene kreditne sposobnosti potrošača (prije sklapanja ugovora o kreditu)
- Procjena kreditne sposobnosti treba se provoditi u interesu potrošača kako bi se spriječile prakse neodgovornog kreditiranja i prezaduženosti potrošača
- Vjerovnici su obvezni provesti procjenu kreditne sposobnosti na temelju informacija o prihodima i rashodima potrošača i drugim financijskim i ekonomskim okolnostima
- Kredit bi se trebao staviti na raspolaganje samo ako rezultat procjene kreditne sposobnosti upućuje na to da je vjerojatno kako će se obveze iz kredita ispunjavati
- Pravo je potrošača da zatraži i dobije jasno objašnjenje o procjeni svoje kreditne sposobnosti

Prijedlog Direktive o potrošačkim kreditima

PREZADUŽENOST POTROŠAČA

- U Direktivu su uključene nove mjere:
  - Države članice dužne su promicati mjere kojima se podupire **financijsko obrazovanje potrošača** u odnosu na odgovorno zaduživanje i upravljanje dugom, a osobito u odnosu na ugovore o potrošačkim kreditima.
  - Države članice trebaju zahtijevati od vjerovnika da pokažu **razuman stupanj strpljenja** prije pokretanja ovršnog postupka
  - Države članice trebaju osigurati dostupnost usluge **savjetovanja o dugu** svim potrošačima
  - **Europska komisija** ocjenjivat će financijsko obrazovanje dostupno potrošačima u državama članicama i objavljuje izvješće o tome te navoditi primjere najbolje prakse koji se mogu dalje razraditi radi povećanja financijske osviještenosti potrošača

Prijedlog Direktive o potrošačkim kreditima

STUPANJE NA SNAGU

- Rok za prijenos u nacionalno zakonodavstvo:
→ 2 godine nakon stupanja na snagu Direktive o potrošačkim kreditima
- **Sljedeći koraci:** donošenje novoga Zakona o potrošačkom kreditiranju i pripadajućih pravilnika

Prijedlog Direktive o potrošačkim kreditima

STAJALIŠTE RH

- nije podržano uključivanje usluga skupnog financiranja kredita (crowdfunding) odnosno crowdfunding credit services (CCS) u polje primjene Direktive
- nije podržano uključenje svih leasing ugovora u polje primjene Direktive, s obzirom da operativni leasing ima obilježja najma, a ne kredita
- predloženo da se obrazac standardnog europskog pregleda potrošačkog kredita (Standard European Consumer Credit Overview, SECCO), i obrazac standardnih europskih informacija o potrošačkom kreditu (Standard European Consumer Credit Information, SECCI) integriraju u jedan dokument ili se iznađe druga prikladna varijanta prema kojoj se ta dva odvojena dokumenta ne bi davala potrošačima istovremeno
- nije podržano da vjerovnik može iznimno u posebnim i opravdanim okolnostima potrošaču odobriti kredit, iako je kod procjene kreditne sposobnosti utvrđeno da nije vjerojatno da će se obveze iz ugovora o kreditu uredno ispunjavati
- zatraženo pojašnjenje odredbi kod prešutnog (premašenog) prekoračenja - RH je predložila da se dodatno pojašne sljedeći termini: znatnije prekoračenje, redovito prešutno prekoračenje i znatnije trajanje prešutnog prekoračenja

Prijedlog Direktive o potrošačkim kreditima

PREDSTOJEĆE AKTIVNOSTI

- Sastanci radne skupine u tijeku
- **VAŽNO:**
- **kompromisni prijedlog SI PRES i FR PRES – države članice još uvijek iznose svoja stajališta i prijedloge - dio odredbi se može promijeniti**

- FR PRES planira postići Opći pristup do početka lipnja 2022.
- Trijalozni Europski parlament – Vijeće EU – Europska komisija
- Objava u Službenom listu EU

Hvala na pozornosti